

ZBORNIK RADOVA

Treći međunarodni naučni skup

DANI PORODIČNOG PRAVA

“Pravna sredstva za smanjenje siromaštva djece”

Mostar, 2015.

Treći međunarodni naučni skup

DANI PORODIČNOG PRAVA
“Pravna sredstva za smanjenje siromaštva djece”

Izdavač - Publisher

Pravni fakultet Univerziteta „Džemal Bijedić“ u Mostaru
Law faculty of University Džemal Bijedić Mostar

Glavni urednik - Editor in Chief

Prof. dr. Suzana Bubić

Uredništvo - Editorial Board

prof. dr. Suzana Bubić, glavni i odgovorni urednik - Editor in Chief,
prof. dr. Zoran Ponjavić, prof. dr. Nenad Hlača, doc. dr. Anita Duraković,
doc. dr. Maja Čolaković, dr. Stefan Puerner, mr.sc. Esad Oruč

ISSN 2303-6052

Adresa uredništva: Pravni fakultet Univerziteta „Džemal Bijedić“ u Mostaru,
Mostar, Maršala Tita b.b.

SADRŽAJ

Predgovor	7
I Sesija	9
<i>Suzana Bubić</i> Siromaštvo djece - uzroci i sredstva za njegovo smanjenje	11
<i>Zoran Ponjavić</i> Siromaštvo - uzrok i posljedica nepoštovanja prava deteta na primereni životni standard	33
<i>Gordana Kovaček Stanić i Sanja Radovanović</i> Pravo deteta na izdržavanje u uporednom porodičnom zakonodavstvu i sudskoj praksi: modeli određivanja visine izdržavanja	53
<i>Udžejna Habul</i> Odgovornost države za smanjenje siromaštva djece	73
<i>Darko Radić</i> Zaštita imovinskih prava i interesa djeteta	85
<i>Enes Hašić i Ajdin Huseinspahić</i> Neravnopravnost djece u ostvarivanju socijalnih prava u BiH	99
II Sesija	123
<i>Nenad Hlača</i> Smije li siromaštvo biti pretpostavka za oduzimanje roditeljskog prava	125
<i>Dušica Palačković</i> Procesni instrumenti u funkciji zaštite prava na zakonsko izdržavanje deteta	133
<i>Mirela Župan i Martina Drventić</i> Sustav središnjih tijela kroz europski model naplate prekograničnog izdržavanja	151
<i>Anita Duraković</i> Ostvarivanje izdržavanja djeteta u prekograničnim predmetima	163
<i>Ramajana Demirović</i> Mjere osiguranja radi izdržavanja djeteta u pravu Bosne i Hercegovine	185

CHILD POVERTY – CAUSES AND MEANS OF ITS REDUCING

Summary: In this paper the author, after analyzing the concepts of absolute and relative poverty, social exclusion and the risk of poverty, considers the problem of child poverty and its causes in Bosnia and Herzegovina and in European countries. The causes are the same, but in Bosnia and Herzegovina they appear in a more severe form, because of the recession, economic underdevelopment, transition and a large unemployment. This makes it harder to eliminate them – to find and apply the means of reducing child poverty. The author states the following means: changes in the social protection system; resolving the problems from the children's rights perspective; assisting families to meet the needs of their members; removing deficiencies in the legal regulation of family institutions and in the work of the competent authorities; the introduction of the system of advance payment of support and the introduction of the institution of the family home or special regime which would apply to the family home and household.

Keywords: poverty and risk of poverty, social protection, rights of the child, the family home, the right to housing

Dr Zoran Ponjavić, redovni profesor
Pravni fakultet Univerziteta u Kragujevcu
Republika Srbija

SIROMAŠTVO - UZROK I POSLEDICA NEPOŠTOVANJA PRAVA DETETA NA PRIMERENI ŽIVOTNI STANDARD

Apstrakt: Iako su prava dece univerzalna i nedeljiva o nekim od njih se malo govori i malo piše. To se posebno odnosi na socijalna i ekonomska prava deteta čije nepoštovanje ima posledice i na uživanje drugih prava. U ovom pogledu u radu se posebno sagledava odnos prava deteta na primereni (adekvatni) životni standard prema siromaštvu i njihov međusobni uticaj. Određivanje pravne prirode ovog prava iz Konvencije o pravima deteta i pojma primerenog životnog standarda čine centralni deo ovoga rada. Sadržina pojma primereni standard se određuje u skladu sa mogućnostima države u funkciji obezbeđenja detetu ne samo preživljavanja već i razvoja. Siromaštvo ne može biti izgovor za nepoštovanje prava na primereni standard, budući da su sve države članice obavezne da se maksimalno angažuje u skladu sa svojim mogućnostima, uključujući i preraspodelu društvenog bogatstva, sve sa ciljem zaštite najboljeg interesa deteta.

Ključne reči: Siromaštvo, prava dece, pravo na primereni standard, izdržavanje, socijalna davanja

1. Uvod

Prava dece su danas gotovo u celom svetu postala pravni imperativ, jedan od temelja države zasnovane na ustavnim principima i prihvaćenim međunarodnim ugovorima. Na žalost, ne tako retko, neka od njih ostaju na nivou teorije i apstrakcije. Ovo se naročito odnosi na socijalna i ekonomska prava, pri čemu se ističe da ona pripadaju pre području ideala, nego realne pravne zaštite,¹ da su zatočnici budućeg vremena. Uprkos ovakvog pesimizma treba se stalno podsećati da sva prava dece pripadaju svojoj populaciji, saglasno Konvenciji o pravima dece.²

Siromaštvo danas pogađa veliki broj ljudi u svetu, a naročito žene i decu. Milioni dece žive u siromaštvu, pogođena nepravdom, socijalno isključena.³ Njihovi roditelji nisu u stanju da im obezbede ni minimalne uslove

¹ Janjić-Komar, M; Obretković, M, *Prava deteta - prava čoveka*. Beograd, 1996, str.70

² Zakon o ratifikaciji Konvencije Ujedinjenih nacija o pravima deteta, ("Sl. list SFRJ - Međunarodni ugovori", br. 15/90 i "Sl. list SRJ - Međunarodni ugovori", br. 4/96 i 2/97)

³ Prema jednom izveštaju UNICEF-a svako drugo dete u svetu (jedna milijarda) živi u siromaštvu, čak ekstremnom siromaštvu. Vid. <http://www.unicef.org>. Prema nekim drugim podacima polovina smrtnosti dece do pet godina života vezana je za siromaštvo i neishranjenost. Vid. UNICEF. *La situation des enfants dans le monde 2008: La survie de l'enfant* (New York, 2007), s. 1. Dostupno na: http://www.unicef.org/french/sowc08/docs/sowc08_fr.pdf, pristup 12.02.2015

